

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

V i s i t a t i e v e r s l a g P O

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	KBS De Zonnewende
Adres	Zonnewende 14
Postcode en plaats	7325 ET Apeldoorn
E-mailadres school	directie@kbsdezonnewende.nl
Telefoonnummer school	055-3601967
Directeur	Gert Visser
Locatiedirecteuren	Lieselotte Steenbergen en Monique ter Steege
Daltoncoördinator	Wendy Mulder
Aantal groepen (PO)	23
Aantal leerlingen	537
Populatie (PO)	Overwegend 1.0
Aantal leraren	33
In bezit van Daltoncertificaat	27
Bezig met Daltoncursus	6
Nevenvestigingen	Ja, twee locaties: Ravelijn en Keerkring
Stand van zaken inspectie	Basisarrangement/ groen
Visitatieteam	
Voorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Lid 4.	
Lid 5.	
Lid 6.	
Datum visitatie	05 - 04 - 2018
Soort visitatie	1 ^e licentieaanvraag
(besluit vorige visitatie)	2e licentieaanvraag
	☒ licentieverlenging
	☐ versnelde visitatie licentieverlenging
	☐ Visitatie na bezwaarprocedure

**Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag**

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentiaaanvraag

aanbeveling 1.

Beschrijf de rol van keuzewerk in jullie school in het Dalton-ontwikkelingsplan en pas het toe in de praktijk van jullie school.

Toelichting: definieer dus wat keuzewerk is in een Daltonschool en combineer dat met scholing.

evaluatie school

De kinderen in groep 5 t/m 8 'sluiten' een contract af met de leerkracht. De kinderen stellen dan een aantal doelen op waar ze aan willen werken. Deze doelen stellen we rond februari weer bij.

Als de kinderen klaar zijn met het werk van de dag dan gaan ze werken aan het contract.

bevindingen visitatieteam

Er zijn afspraken over contractwerk / keuzewerk. De namen dekken de lading echter niet helemaal. Het keuzewerk is nog wel erg leerkrachtgestuurd. Probeer het eigenaarschap van het kind hierin te vergroten (aanbeveling 2).

aanbeveling 2.

Ga aan de slag met de opbouw en de doorgaande lijn van planning.

Toelichting: Geef duidelijk aan in een Dalton-ontwikkelingsplan welke doelen je aan welke leeftijdsgrenzen stelt bij planning.

evaluatie school

In ons Daltonwerkboek staan de doorgaande lijn en de doelen die wij nastreven per jaargroep ten aanzien van planning beschreven.

bevindingen visitatieteam

We zien terug dat jullie druk zijn geweest met de planning. Tussentijds en achteraf evalueren hebben we in de klassen gezien. De planning vooraf is echter nog wel leerkrachtgestuurd. Wij zijn ervan overtuigd, dat het eigenaarschap van het kind vergroot kan worden (zie verder aanbeveling 2).

aanbeveling 3.

Alle leerkrachten moeten bij een volgende visitatie Dalton gecertificeerd zijn. Wij adviseren ook om de Daltoncoördinatoren de scholing voor Daltoncoördinator te laten volgen.

Toelichting: De helft van de leerkrachten (50%) heeft een Daltondiploma. Dat is voor een school als de Zonnewende (2003 Daltoncertificaat- 2008 verlenging certificaat- 2013 verlenging certificaat) echt onvoldoende.

evaluatie school

Van de 33 leerkrachten hebben 27 al een daltoncertificaat. 6 leerkrachten volgen nu de opleiding.

Schooljaar 2016-2017 hebben twee leerkrachten de Daltoncoördinatoren cursus gedaan. Één van de leerkrachten heeft dit schooljaar een overstap gemaakt naar een andere Daltonschool binnen onze stichting. Op dit moment hebben we één Daltoncoördinator. Het streven is dat we volgend schooljaar (2018-2019) weer een tweede Daltoncoördinator opleiden.

bevindingen visitatieteam

Bovenstaande is gerealiseerd. Volgend jaar komt er minimaal 1 daltoncoördinator bij. Ook is er een daltonwerkgroep die bestaat uit leerkrachten uit de groepen 3 t/m 8.

aanbeveling 4.

Bij een volgende Daltonvisitatie moet er een duidelijk daltonplan liggen, waarin de Daltonontwikkeling concreet staat beschreven.

Toelichting: Nu hebben de visiteurs een deel van het schoolplan gekregen in de vorm van "Zo doen we het op de Zonnewende/ Dalton". Het begin hiervan is veelbelovend (profiel schets Daltonleerkracht), maar daarna wordt het gauw algemeen en heeft het soms geen raakvlak met Dalton. Naar mening van de visiteurs te summier.

evaluatie school

Er is een Daltonwerkboek ontwikkeld door de Zonnewende. Deze stellen we elk jaar bij met de nieuwste ontwikkelingen. (Zie bijlage)

bevindingen visitatieteam

Er is een daltonboek aanwezig. Voor een deel kunnen we de werkwijze op De Zonnewende hierin teruglezen. Voor een groot deel is het echter een theoretisch document. Beschrijf de praktische Zonnewende-werkwijze duidelijker in dit daltonboek (zie aanbeveling 3). Neem in de laatste paragraaf het daltonontwikkelplan op, waarop bij de volgende visitatie gereflecteerd kan worden in het visitatieverslag zelf.

Jullie doen zoveel goede dingen. Hiervan lezen we in het daltonboek niets terug.

aanbeveling 5.**evaluatie school****bevindingen visitatieteam**

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

Contractgesprekken/ Ouder-kindgesprekken

Aan het begin van het schooljaar hebben we ouder-kindgesprekken. Voor die tijd heeft de leerkracht samen met het kind een contract opgesteld, waarin persoonlijke leerdoelen staan ten aanzien van de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van het desbetreffende kind. Het kind is tijdens het ouder-kindgesprek aan het woord. Hij/zij geeft dan aan wat zijn/haar doelen zijn voor de eerste periode van het schooljaar. Verder stellen we het contract rond januari/februari weer bij. Aan het einde van het schooljaar gaan we kijken hoe ver we zijn gekomen met de gestelde doelen.

Ontwikkeling portfolio/ Assessment for learning

De Zonnewende is in schooljaar 2016-2017 gestart met het werken volgens de uitgangspunten van het International Primary Curriculum (IPC) in alle groepen. Een onderdeel van dit curriculum is het assessment for learning. Binnen dit assessment bepalen leerlingen aan het begin van de les op welk ontwikkelingsniveau zij zich bevinden ten aanzien van het betreffende leerdoel. Zij kunnen kiezen uit aanvangsfase, ontwikkelingsfase en beheersingsfase. De leerkracht kiest per les een aantal kinderen uit om de assessment for learning te bespreken en samen te kijken naar mogelijkheden voor het kind om zich te ontwikkelen van de ene fase naar de andere. De assessments en de bewijsstukken worden bewaard in een map, zodat het kind kan aantonen hoe hij/zij haar ontwikkeling is verlopen. Dit schooljaar zijn wij hiermee aan het experimenteren. Daarnaast zijn wij op zoek naar mogelijkheden om te gaan werken met een digitaal portfolio. Er is een digitaal portfolio ontwikkeld, waarin de doelen van IPC zijn verwerkt. Een aantal leerkrachten zijn aan het onderzoeken of deze werkwijze geschikt is voor de Zonnewende. Naar aanleiding van dit onderzoek zal volgend schooljaar besloten worden met het team of wij gaan werken met dit digitale portfolio.

bevindingen visitatieteam

Kind-oudergesprekken en de verdere ontwikkeling van een portfolio zullen zeker bijdragen aan een grotere verantwoordelijkheid van de leerling in het bereiken van de doelen die gesteld worden. IPC levert een grote bijdrage aan het eigenaarschap. IPC activeert de leerlingen om opgedane kennis en vaardigheden om te zetten in producten zoals presentaties, wandkranten, power points e.d.

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Snappet

Naast de contactgesprekken en het assessment for learning zijn wij dit schooljaar gestart met Snappet in de groepen 4 tot en met 8. Alle kinderen rekenen op een tablet en werken naast de doelen voor de hele groep, ook aan hun eigen leerdoelen. Het algoritme van Snappet bepaald waar het kind zich bevindt qua ontwikkeling en welke leerdoelen voor het individuele kind van belang zijn om verder mee te oefenen. De kinderen zien deze persoonlijke leerdoelen op hun tablet en kiezen zelf welke leerdoelen extra geoefend worden. De rol van de leerkracht is op deze momenten coachend. Dit schooljaar gaan we bepalen of we meerdere vakken op Snappet gaan verwerken. Een aantal leerkrachten zijn in hun groep aan het experimenteren met andere vakgebieden, zoals taal, spelling en begrijpend lezen.

bevindingen visitatieteam

We hebben bemerkt dat de leerlingen meer aankunnen dan de leerkrachten denken. Durven loslaten is het begin van verantwoordelijkheid geven, pas dan kunnen leerlingen deze verantwoordelijkheid ook nemen. Zeker het gebruik van SNAPPET kan een grote bijdrage leveren aan gepersonaliseerd onderwijs. In de adaptieve module kan gewerkt worden aan specifieke doelen. IPC en creatief onderwijs vormen ideale tegenhangers om met name op het gebied van samenwerken daltondoelen te bereiken.

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Lerende organisatie

De Zonnewende is een lerende organisatie. Binnen de school zijn de verantwoordelijkheden en taken verdeeld en wordt er gewerkt met veel (opgeleide) specialisten. Zo zijn er specialisten Meer-begaafdheid, Taal, Rekenen, Jonge kind, ICT en SEO. Daarnaast zijn er coördinatoren aanwezig op het gebied van het Daltononderwijs, IPC, kanjertraining en Snappet. De specialisten nemen deel aan de leerplatforms binnen de stichting, nemen het team mee in ontwikkelingen en zijn beschikbaar voor collegiale consultaties.

Verder is de Zonnewende een opleidingsschool. Dat houdt in dat wij studenten een opleidingsplek beiden in de praktijk, dat zij hierin begeleidt worden door de opleiders in de school en dat er een leerteam aanwezig is binnen de school. Dit leerteam buigt zich elk schooljaar over een ontwikkeling binnen de school. Het is afhankelijk van het onderwerp welke leerkrachten deelnemen aan het leerteam. De opleiders in de school, studenten van Saxion (derde leerjaar) en een deel van het managementteam van de Zonnewende maken standaard deel uit van dit leerteam.

Om alle ontwikkelingen goed te laten verlopen binnen de school, werken wij met bouwcoördinatoren voor de groepen 1/2, 3/4, 5/6, 7/8, met twee intern begeleiders, twee locatiedirecteuren en een clusterdirecteur, elk met zijn/haar eigen deilverantwoordelijkheid.

bevindingen visitatieteam

De verantwoordelijkheden zijn op teamniveau goed verdeeld. De afgelopen jaren heeft het team zich zeer ingezet om veranderingen door te voeren. We zijn wel van mening dat er een tweede daltoncoördinator bij moet komen om deze ontwikkelingen in goede banen te leiden.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

Zie contractwerk/ IPC/ assessment for learning/ Snappet.

bevindingen visitatieteam

Wij hebben leerlingen gezien die zelfstandig in staat zijn om aan het werk te gaan. De leerlingen weten wat ze moeten doen en wat er van hen verwacht wordt. Er is in de school een duidelijke structuur en alle leerlingen kennen die en kunnen daar mee omgaan. Kinderen vragen elkaar hulp en werken met hun contractwerk aan eigen doelen. Verder kunnen leerlingen zichzelf inschrijven voor verlengde instructie.

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

Zie contractwerk/ IPC/ assessment for learning/ Snappet.

bevindingen visitatieteam

De lokalen, hallen en gangen zijn zo ingericht dat er ruimte is voor leerlingen om

zelfstandig te werken, individueel of in kleine groepjes. In het rooster is tijd ingepland voor zelfstandig werk. Leerlingen weten wanneer zij zelfstandig mogen werken en durven daardoor initiatief te nemen dat te doen.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

Zie lerende organisatie.

bevindingen visitatieteam

De leerteams en de proeftuintjes zijn zeker een goede wijze om het eigenaarschap van de leerkrachten te versterken. We zien dat het team een gezamenlijke ontwikkeling doormaakt. Daarin vallen IPC, werken met Snappet, contractwerk en een nieuwe modus vinden voor plannen op.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

Zie Daltonwerkboek; coöperatief leren, sociale rollen en kanjertraining.

bevindingen visitatieteam

We hebben veel vormen van samenwerking gezien. Veelal was dit in eigen groep, soms groepsdoorbroken. Er wordt in alle groepen gewerkt met maatjes en ook vormen van coöperatief leren zijn ingebed in alle groepen. Samenwerking/wisselwerking tussen leerkrachten en kinderen ook op een natuurlijke manier vormgegeven.

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Zie daltonwerkboek; coöperatief leren, sociale rollen en kanjertraining

bevindingen visitatieteam

Ook bij de leerkrachten vindt samenwerking veelvuldig plaats. In vergaderingen met teams beide locaties, bouwvergaderingen en bijeenkomsten daltonwerkgroep. Opvallend is de open houding van de leerkrachten om te leren van elkaar. Er wordt wel aangegeven dat er collegiale consultatie plaatsvindt, maar door tijdsdruk lukt dat lang niet altijd.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

Zie lerende organisatie

bevindingen visitatieteam

Teams van beide locaties doen veel dingen samen in o.a. voorbereiding taakwerk, IPC, assessment for learning. Worden hierin ook gestimuleerd door de locatiedirecteuren van beide locaties. De voor-, tussen- en naschoolse opvang zou graag ook wat meer samenwerking m.b.t. IPC willen om met het thematisch werk op de school-thema's aan te kunnen sluiten.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Zie contractwerk/ IPC/ assessment for learning/ Snappet. Zie Daltonwerkboek kanjertraining/reflectie.

bevindingen visitatieteam

De leerlingen en leerkrachten reflecteren dagelijks op het proces en het product van de leerling en de groep. Hierin is een doorgaande leerlijn beschreven in het dalton-boek.

Vandaag hebben we een mooi voorbeeld gezien in een kleutergroep waarbij er na een werk les werd gereflecteerd op de gemaakte werkjes. Hiervoor werd alle tijd genomen en alle kinderen werden hierbij betrokken. Ook bij de midden- en bovenbouw waren mooie voorbeelden te zien van reflectie op het proces. Hiervoor werden formats gebruikt die de leerlingen gebruikten bij het stellen van een doel voor een vak of IPC thema's. Wat betreft reflectie tijdens en na processen is er een duidelijke doorgaande lijn.

Een mooie uitdaging zou zijn om ook vooraf te reflecteren, m.n. bij de planning van de weektaak. Nu gebeurt dit nog niet en de leerlingen kunnen dit zeker aan.

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

Zie contractwerk/ IPC/ assessment for learning/ Snappet.

Elk schooljaar worden de resultaten van het LVS geanalyseerd met het team op school-, leerjaar- en groepsniveau. Op basis van deze collegiale consultatie worden nieuwe ontwikkelingen/ aanpassingen ingezet.

bevindingen visitatieteam

Leerkrachten reflecteren op proces en product in de klas. Er wordt ook gereflecteerd met leerkrachten uit de parallelgroepen. Reflectie op elkaar middels klassenconsultaties staat in kinderschoenen. We hebben uit verschillende gesprekken opgevangen dat reflectie op en implementatie van nieuwe ontwikkelingen onvolledig is en voor sommigen te snel gaat.

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

Zie lerende organisatie en het Daltonwerkboek (reflectie)

bevindingen visitatieteam

Reflectie heeft een duidelijke plaats binnen De Zonnewende. Er valt echter nog wel wat te winnen wat betreft reflectie op processen en ook collegiale consultatie kan structureler ingezet worden.

5. Effectiviteit / doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
-----	--

5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

Zie contractwerk/ IPC/ assessment for learning/ Snappet.

bevindingen visitatieteam

We zagen de contracten bij leerlingen uit groep 6. De leerlingen konden ons goed uitleggen hoe het contract tot stand is gekomen en op welke manier er aan de doelen wordt gewerkt. Op deze manier werken de leerlingen doelgericht aan een leerdoel.

Tijdens de visitatie zagen we de leerlingen op een efficiënte manier gebruik maken van de leertijd. Veel leerlingen wisten wat ze aan het doen waren en waarom.

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Zie contractwerk/ IPC/ assessment for learning/ Snappet/ analyse LVS.

bevindingen visitatieteam

IPC, assessment for learning en Snappet zijn voor de leerkrachten heel handige tools om de leerlingen te motiveren en uit te dagen het beste uit zichzelf te halen. De zongroep draagt ook bij aan effectiviteit en doelmatigheid. We zagen gedreven leerkrachten die met veel ontwikkelingen bezig zijn. Van visie in groep 1,2 en een rijke leeromgeving, naar IPC door de hele school heen.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Zie contractwerk/ IPC/ assessment for learning/ Snappet/ analyse LVS/ lerende organisatie.

bevindingen visitatieteam

De Zonnewende is bewust bezig met de opbrengsten in combinatie met een rijk aanbod en brede vorming. Het is hen gelukt om IPC te implementeren en daarnaast nog meer ontwikkelingen in te voeren.
De lerende organisatie hebben we niet helemaal goed kunnen zien tijdens dit bezoek. We kunnen daarom niet goed inschatten in welke mate hier al sprake van is.

Borging als voorwaarde

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

Zie Daltonwerkboek/ lerende organisatie.

bevindingen visitatieteam

De borging van de ontwikkelingen is onvoldoende en niet in de juiste bewoordingen beschreven. In het daltonwerkboek wordt de praktische uitwerking te weinig belicht. Er zijn veel nieuwe ontwikkelingen ingezet, maar ze moeten nog goed geïmplementeerd en geborgd worden.

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Uit de gesprekken met leerlingen

Gesprek met leerlingenraad locatie De Keerkring .

Aan tafel zitten 5 leerlingen van groep 3 t/m groep 8.

Om in de leerlingenraad te komen, word je gekozen door de klas. Een van de leerlingen geeft aan dat hij in de leerlingenraad is gaan zitten, omdat hij graag praat en hij vindt het gezellig.

De leerlingen geven aan dat ze zich gehoord voelen door de school.

Als de leerlingenraad vergadert, worden ideeën geïnventariseerd over een bepaald onderwerp. Aan het eind van de vergadering wordt vastgesteld, wie de voorstellen van de leerlingenraad bespreekt met de verantwoordelijke commissie of directie.

De vergaderingen worden voorgezeten door een leerkracht (juf Laura) De onderwerpen zijn vaak een soort evaluatie van een evenement op school. Er is in de klas ook een soort klassenvergadering waarin andere leerlingen zaken mogen meegeven aan hun vertegenwoordiger van de leerlingenraad.

De leerlingenraad wisselt jaarlijks, om die reden kunnen meer leerlingen zitting nemen in de leerlingenraad echter voor een doorgaande lijn is het soms lastig.

Leerlingen geven aan dat ze op het moment bezig zijn met het vragen om een deurmat omdat ze de roosters bij de voor en achterdeur gevaarlijk vinden.

Verder wordt als voorbeeld genoemd: een kapotte toiletbril, gerafelde vlaggen, wie moet er optreden op het schoolfeest, voetbaltoernooi of slapen op school (al was dat nu geschrap)

De leerlingen spreken erg positief over de school, je kunt op deze school:

- veel samenwerken
- snel contact maken met andere kinderen
- je kent iedereen
- zelf inplannen
- leuk plein
- IPC een paar dingen in elkaar, aardrijkskunde geschiedenis, je kan leukere dingen doen, je leert ook presenteren, posters maken.
- de school ziet er ook gewoon leuk uit.
- werken met Snappet het is net gamen

Wat beter kan is aandacht voor ruzies op school, een leerling van groep 3 gaf aan dat ze nooit wat met de kanjertraining deden. Dat je veel huiswerk krijgt als je ergens moeite mee hebt wordt ook als vervelend ervaren. Daarnaast geven de leerlingen aan dat het internet wel eens weg valt.

Verder hopen de kinderen dat er geen continurooster komt, omdat ze dan tussen de middag minder lang kunnen buiten spelen. Verder hadden de kinderen duidelijk vraagtekens bij de manier waarop ouders zijn geënquêteerd over het continurooster.

Gesprek met de leerlingenraad (locatie Ravelijn):

Vier meiden uit de groepen 7 en 8 zijn als afgevaardigden aanwezig bij het gesprek. Zij zitten dit jaar in de leerlingenraad. Deze vergadert om de 6 weken. Sinterklaas, Kerst, carnaval etc. worden besproken. Bij het onderdeel overige punten kan je zelf nog iets inbrengen.

Op de vraag hoe je in de leerlingenraad komt, geeft men aan dat aan het begin van het schooljaar gevraagd wordt wie in de leerlingenraad wil. Je kunt je vinger dan opsteken. Wanneer er meerdere kinderen zijn die dat willen, wordt er geloot.

Alle feesten worden geëvalueerd. In de klassen hangt een formulier waar kinderen opmerkingen kunnen noteren. Dit wordt besproken in de leerlingenraad. Er wordt een samenvatting gemaakt van alle opmerkingen en je kunt daarna naar de directie, wanneer je dingen graag anders zou zien.

De leerlingenraad geeft aan ook graag mee te willen denken wat onderwijsinhoudelijke zaken betreft. Voorbeeld is het werken met de (vernieuwde) taakbrief. Zelf noemen zij de inhoud van de gymlessen. Een vrije les om de zoveel weken zou best mogen.

De leerlingen delen hun ervaringen over het werken met de taakbrief. Degene die met de taakbrief met de bolletjes werkt, geeft aan dit druk te vinden. De leerlingen die werken met de vernieuwde taakbrief, ervaren dit als prettig. Het keuzewerk wordt besproken. Hier wordt verschillend mee omgegaan. "Alleen wanneer het extra werk af is", "Na gym mag het even", "Mag tussendoor ook maar dan wel eerst juf vragen."

Contractwerk doe je voor een half jaar. Tussentijds heb je wel gesprekjes over de voortgang. Op de vraag wat jij zou veranderen als jij directeur zou zijn noemen ze lachend: "Stoppen met fruit, omdat je dat nu zelf moet meenemen", "Iedereen een bureaustoel net als juf" en "Meer dingen op de weektaak en meer taakwerktijd".

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

Tijdens de klassenbezoeken en de lunch hebben we volop van gedachten kunnen wisselen met de leerkrachten.

Op de locatie keerkring hebben we ook gesproken met twee huishoudelijk medewerkers die gedurende de schooldag het gebouw netjes houden en zich zeer verbonden voelen met de leerkrachten en de leerlingen. Ook de remedial teacher is zeer te spreken over de teamgeest.

Leerkrachten die de daltonopleiding volgen zijn enthousiast en zitten vol ideeën. Iedereen was ook erg te spreken over IPC en het positieve effect ervan op de kinderen. Snappet zorgt ervoor dat de leerlingen veel meer rekenen op een dag. Een leerkracht van groep 1 en 2 was erg enthousiast op de nieuwe aanpak van thema's en een rijke leeromgeving creëren.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

Aanwezig waren de daltoncoördinator en beide locatiedirecteuren.

Allereerst hebben we de dag doorgenomen en bijzonderheden besproken.

Als parels van de school worden benoemd:

- IPC
- Assessment for learning (op wanden klassen vaardigheidsdoelen op kind-niveau. 3 niveaus).
- Digitaal portfolio nog niet "in bedrijf" (Contractwerk en snappet moeten hier ook een plek in krijgen).

Extra / keuzewerk? Contractwerk is extra werk, daarna keuzewerk (door leerkracht opgesteld).

Er is één daltoncoördinator (pas één jaar in functie), Er is wel een daltonwerk-groep (uit groepen 3 t/m 8 van elke jaargroep een leerkracht).

Visitatieverslag is door Wendy (daltoncoördinator) en Monique (locatiedirecteur) gemaakt. Is geen zelfevaluatie van de school. Er wordt teveel verwezen naar zaken die niet goed beschreven zijn. Als reden wordt gegeven dat allerlei documenten m.b.t. nieuwe onderdelen (zie hierboven) in ontwikkeling zijn.

Het daltonbeleidsplan is erg theoretisch en beschrijft niet duidelijk de praktische gang van zaken op school.

Dalton blijft uitgangspunt bij alle nieuwe ontwikkelingen.

Overgang groep 2-3, is in ontwikkeling i.s.m. Saxion. Eigenlijk "loopt groep 1-2 achter" (IPC).

Alle nieuwe ontwikkelingen n.a.v. visie school 3 jaar geleden ingezet. Opbrengstgericht onderwijs nu echt naar achtergrond.

Volgend schooljaar nieuwe locatiedirecteur. Is al bekend (heeft jenaplanachtergrond en sterke leider genoemd)

Aandachtspunt voor ons: Jonge leerkrachten nog steeds erg gericht op opbrengsten

Uit de gesprekken met ouders

We hebben een gesprek gehad met twee ouders (een OR lid en een MR lid) en een medewerker van Fris (kinderdagverblijf, peuterspeelzaal en BSO) op de locatie Keerkring. Beide ouders gaven aan heel tevreden te zijn over De Zonnewende. Hun kinderen gaan met plezier naar school, zitten lekker in hun vel. Ze hebben voor de Zonnewende gekozen vanwege de sfeer en het kleinschalige. De school voelt niet als een grote school. De ouders merken dat hun kinderen zelfstandiger zijn geworden, verantwoordelijkheid nemen en kunnen samenwerken. De informatie over Dalton verloopt vaak via de mail, het rapport, de momenten dat er in de klassen kan worden gekeken, de inloop i.v.m. IPC of via de informatieavond aan het begin van een schooljaar. Ouders merken dat er niet veel specifieke Dalton informatie wordt verstrekt. De ouders zijn trots op de sfeer van de school, de manier van werken (IPC), het gezondheidsbeleid en de omgang van de leerkrachten met de kinderen en ouders. Als verbeterpunt geven ze aan dat er de laatste tijd veel nieuwe ontwikkelingen zijn ingevoerd, en weer nieuwe bijkomen, voordat de oude goed en wel zijn geïmplementeerd.

De medewerker van Fris geeft aan dat Fris een dalton certificeert dagverblijf is met voorschoolse en naschoolse opvang. De kernwaarden van dalton zijn het uitgangspunt, dit is o.a. terug te zien in hoe de pedagogisch medewerkers met de kinderen omgaan. Maar ook dezelfde dagkleuren als op de Zonnewende worden gehanteerd. Fris wil zoveel

mogelijk afstemmen met de school over de thema's (van IPC) in de groepen. Hierin kan de school, wat Fris betreft, nog wel een actievere rol nemen. Fris heeft nog niet de ambitie om een IKC te gaan vormen met de Zonnewende. De samenwerking van Fris met de Zonnewende wordt over het algemeen als prettig ervaren. Er is een goede overdracht en goed contact tussen de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: Tjerk Deuzeman

naam clusterdirecteur: Gert Visser

Tjerk Deuzeman is samen met twee andere bestuursleden verantwoordelijk voor 7 VO scholen en 16 PO scholen. Gert Visser is clusterdirecteur van 4 scholen waaronder 2 daltonscholen, een school in een wijk met HBO ouders en een school in een sociaal zwakker milieu. De Zonnewende is in hun ogen een stabiele school met visie, een duidelijke koers en maakt een sterke ontwikkeling door. De school kent ook vele specialisten, die leidend zijn in de ontwikkelingen. De laatste studiedag onder de vlag van het bestuur is geheel voor rekening genomen door mensen uit de eigen organisatie. Daar zijn beide heren zeer trots op.

Dhr. Deuzeman loopt op al zijn scholen een dag per schooljaar mee om feeling te houden met de praktijk. Dhr. Visser is met grote regelmaat op de school en neemt veel papierwerk over van de locatiedirecteuren. Hij was op de hoogte van de inhoud van het visitatieverslag. Vanuit het bestuur wordt het behalen van een daltoncertificaat verplicht gesteld voor beide daltonscholen.

beoordeling

nr	Beoordelingskader	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie*		x
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		x
2	Zelfstandigheid		x
3	Samenwerking		x
4	Reflectie		x
5	Effectiviteit - doelmatigheid		x

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

Advies	Criteria
--------	----------

	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
X	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr. 1	Breng de komende 5 jaar de ingezette ontwikkelingen IPC, assessment for learning, vaardigheidsdoelen, digitaal portfolio en snappet in rustiger vaarwater om iedereen mee te kunnen nemen in het proces.
Nr. 2	We zien veel vormen van reflectie tijdens en na processen. De reflectie vooraf (planning) is nog te leerkrachtgestuurd. Vergroot het eigenaarschap van het kind in o.a. weektaak, kinderraad en contractwerk.
Nr. 3	Borg de werkelijke situatie op de Zonnewende veel beter en duidelijker op papier. Op de website komt dit veel beter tot z'n recht.
Nr.	
Nr.	

slotopmerkingen

We hebben vandaag een zeer genoeglijke dag gehad op KDS De Zonnewende. De ontvangst was allerhartelijkst, we voelden ons in alle klassen welkom en ook de verzorging van de innerlijke mens was prima verzorgd. Dank hiervoor.

We hebben een hardwerkend team gezien die door hun openheid naar kinderen, ouders en ons voor een prima pedagogisch klimaat zorgen.

De voor-, tussen- en naschoolse opvang ("Fris") is al daltongecertificeerd, dus dat biedt mooie aanknopingspunten voor de toekomst.

Ouders zijn ook vol lof over de school. Aandachtspunt is volgens hen wel dat het team ook moet genieten van de groei die de school doormaakt (zie ook aanbeveling 1). De kinderen gaven aan onderwijsinhoudelijk wel meer zeggenschap te willen hebben. Nu is dat alleen bij evenementen.

Parels van de school zijn o.i.:

- IPC
- De zongroep
- Website
- Coöperatieve werkvormen mooi ingebed

Tips:

- Voor zo'n grote school met twee gebouwen is één daltoncoördinator absoluut te weinig. Daar moet minimaal één coördinator bij. Het zou mooi zijn als ze ambulante tijd beschikbaar hebben om hun taken uit te kunnen voeren.
- Maak keuzes in goede bewoordingen bij keuzewerk. Contractwerk en assessment for learning.

Parels:

- Sterk pedagogisch klimaat
- Openheid van de leerkrachten en leerlingen
- Vrijheid in gebondenheid
- IPC
- Rust en ruimte in de gebouwen
- Gezondheidsbeleid

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum
		17 april 2018

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zelf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de "slotopmerkingen" genoemd in het visitatieverslag.

Het team van Daltonschool De Zonnewende heeft de visitatie dag als zeer positief ervaren. Wat wij erg gewaardeerd hebben, is dat het visitatieteam alle groepen heeft bezocht van onze 'grote' school. Daarnaast vonden we het ook erg prettig dat het visitatieteam met veel betrokken partijen heeft gesproken. (leerlingen, ouders, Fris! Kinderdagverblijven, het bestuur, het management en natuurlijk de leerkrachten).

De aanbevelingen die gedaan zijn, zijn mooie punten waar wij ons als school verder in kunnen ontwikkelen de komende jaren. Wij zullen hieronder beschrijven hoe wij voornemens zijn, deze ontwikkelpunten op te pakken. Naast de aanbevelingen heeft de feedback van het visitatie team ons ook nieuwe impulsen opgeleverd. Zo zijn er bijvoorbeeld al verdere gesprekken geweest, na de visitatie dag, met Fris! Kinderdagverblijven, met als doel de samenwerking verder te verdiepen en te intensiveren.

Wij willen het visitatie team bedanken voor een leerzame dag, die ons als school mooie zaken heeft opgeleverd.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Breng de komende 5 jaar de ingezette ontwikkelingen IPC, assessment for learning, vaardigheidsdoelen, digitaal portfolio en snappet in rustiger vaarwater om iedereen mee te kunnen nemen in het proces.
actie	Meerjarenplanning opstellen en meer lijn en rust brengen in deze planning.
uitvoerenden	Managementteam en specialisten.
tijdvak	Komende drie schooljaren
scholing/ externe ondersteuning	nvt
toelichting	

aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	We zien veel vormen van reflectie tijdens en na processen. De reflectie vooraf (planning) is nog te leerkrachtgestuurd. Vergroot het eigenaarschap van het kind in o.a. weektaak, kinderraad en contractwerk.
actie	Onderzoek doen naar mogelijkheden om het eigenaarschap bij onze leerlingen te vergroten.
uitvoerenden	Daltoncoördinatoren/begeleiders leerlingenraad
tijdvak	Schooljaar 2018-2019
scholing/ externe ondersteuning	Nvt
toelichting	

aanbeveling 3. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Borg de werkelijke situatie op de Zonnewende veel beter en duidelijker op papier. Op de website komt dit veel beter tot z'n recht.
actie	Opstellen van strategisch plan voor de komende 4 jaren, waarin onze visie t.a.v. de deelgebieden (IPC, Dalton, etc.) helder en praktisch beschreven staat.
uitvoerenden	Managementteam en specialisten
tijdvak	Schooljaar 2018-2018
scholing/ externe ondersteuning	nvt
toelichting	

aanbeveling 4. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	
actie	
uitvoerenden	
tijdvak	
scholing/ externe ondersteuning	
toelichting	

**Ondertekening school en
visitatievoorzitter voor gezien**

visitatievoorzitter

27 mei 2018

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van
de NDV.